

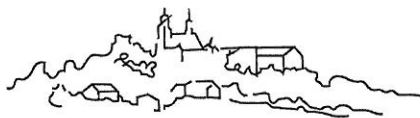
Leśnica, 12.04.2018r.

Stanowisko Śląskiego Stowarzyszenia Samorządowego w sprawie nauczania języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej i jako obcego

Informacja jaką otrzymaliśmy za pośrednictwem Opolskiego i Śląskiego Kuratora Oświaty dotycząca braku możliwości nauczania języka niemieckiego jako obcego w przypadku uczęszczania uczniów na zajęcia języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej, całkowicie nas zaskoczyła. Członkowie Stowarzyszenia będący czynnymi samorządowcami - Starostami, Burmistrzami, Wójtami, Przewodniczącymi Rad Gmin, Powiatów - od wielu lat, a na pewno od momentu wprowadzenia poprzedniej reformy oświaty z 1999 roku, a w ślad za nią wprowadzeniem jako obowiązkowego drugiego języka obcego nowożytnego do szkół gimnazjalnych prowadzą nauczanie języków obcych: niemieckiego i angielskiego w gimnazjum, a od tego roku szkolnego również w 7 klasie szkół podstawowych oraz równolegle - języka niemieckiego „mniejszościowego”.

Podstawy programowe języków obcych i języka mniejszościowego są zupełnie inne, podobnie jak i cele realizacji poszczególnych zadań; w przypadku języka mniejszościowego - podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych.

Dotychczasowy sposób nauczania języka niemieckiego jako obcego nowożytnego i w ramach podtrzymywania swojej tożsamości narodowej jest zgodny ze stanowiskiem MEN z 7 maja 2009 roku, w którym czytamy: „(...) Jest natomiast możliwe, aby uczeń gimnazjum, który uczy się języka niemieckiego jako jednego z dwóch języków obcych nowożytnych, złożył jednocześnie pisemny wniosek w sprawie udziału - w ramach podtrzymywania swojej tożsamości narodowej - w zajęciach z języka niemieckiego jako języka mniejszości (zgodnie z przepisami § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym).

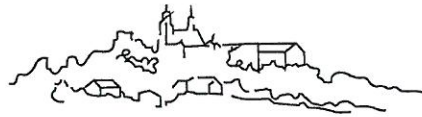

Śląskie Stowarzyszenie Samorządowe

W takiej sytuacji szkoła jest zobowiązana zorganizować zajęcia z języka niemieckiego jako jednego z dwóch języków obcych nowożytnych (w ramach puli godzin przeznaczonych w ramowych planach na naukę języków obcych) i jednocześnie dla tych uczniów, którzy złożyli wspomniany wyżej wniosek w sprawie udziału w zajęciach służących ich podtrzymywaniu tożsamości narodowej, powinna zorganizować dodatkowe zajęcia z języka niemieckiego lub języka mniejszości narodowej, w dodatkowych godzinach określonych w przepisach rozporządzenia dotyczącego ramowych planów nauczania. Z tytułu dodatkowych zajęć służących podtrzymywaniu poczucia tożsamości narodowej uczniów szkoła ma prawo do skorzystania ze zwiększonej subwencji liczonej na każdego ucznia, który złożył wspomniany wniosek."

Proponowana zmiana podejścia w organizacji roku szkolnego 2018/19 w samorządach województwa opolskiego i śląskiego spowoduje ogromne perturbacje organizacyjne, kadrowe i społeczne, a główne problemy jakie jesteśmy w stanie zdiagnozować na dziś to:

- konieczność zmiany już przygotowanych i przesłanych do związków zawodowych arkuszy organizacji szkół (termin dostarczenia związku 5.IV.2018 r.), weryfikację ustalonych ze wszystkimi dyrektorami uzupełnień etatów i przeniesień nauczycieli wygaszanych gimnazjów,
- poinformowanie rodziców klas 7 i 8 o zaistniałej sytuacji i nowych wytycznych co może skutkować rezygnacją z nauczania języka niemieckiego jako języka mniejszości,
- zmniejszenie godzin nauczania języka niemieckiego doprowadzi do zwolnienia wykwalifikowanych nauczycieli germanistów,
- alternatywą mogłoby się wydawać poszukiwanie nauczycieli innego języka obcego i zachowanie języka niemieckiego jako mniejszości, ale na terenie naszych gmin i powiatów brak jest nauczycieli posiadających kwalifikacje do nauczania innego języka obcego, (dodatkową trudność stanowi fakt, iż nauczyciele ci nawet gdyby się znaleźli to musieliby być zatrudniani na bardzo niewielki wymiar etatu: w szkole wiejskiej 2 godziny w przyszłym lub 4 godziny w kolejnym roku szkolnym, zaś w miejskiej odpowiednio 4 i 8 godzin, łącznie w 2018/19 – 8, 2019/20 – 16 godzin – niepełny etat na 3 szkoły)
- trudności w wyborze języka, który będzie dostosowany do potrzeb społeczności, do którego zdołamy pozyskać nauczyciela z kwalifikacjami,
- spadek umiejętności językowych ucznia: uczeń będzie „znał” 3 języki, lecz mało który w stopniu komunikatywnym,

Śląskie Stowarzyszenie Samorządowe

- niezadowolenie rodziców i uczniów – wielu uczniów ze względu na dobrą znajomość języka niemieckiego kontynuuje kształcenie na uczelniach niemieckojęzycznych lub podejmuje pracę w krajach posługujących się tym językiem,

Przy tym pragniemy wskazać, że w naszych samorządach przy współpracy różnych jednostek w tym również Ośrodków Wsparcia Metodycznego Nauczycieli i Kuratoriów udało się przez całe lata wypracować szereg dobrych praktyk w zakresie klarownego rozdzielania zgodnie z podstawą programową języka niemieckiego jako języka mniejszości i języka niemieckiego jako obcego. Poza tym nie rozumiemy dlaczego obecna praktyka bazująca przecież na innej interpretacji tych samych przepisów miałyby być teraz bez żadnej konsultacji ze środowiskiem samorządowym zmieniana i to w stosunku do języka, który w komunistycznej Polsce w okresie od 1945-1989 był całkowicie zakazany.

Pozwólmy sobie wspólnie uporać, z jakże trudną, reformą systemu oświaty i likwidacją gimnazjów, a następnie w sposób zaplanowany i poprzedzony konsultacjami wypracujmy kierunki działania i niezbędnych zmian w zakresie nauczania „mniejszościowego”.

Prosimy o wycofanie lub zawieszenie obowiązywania Komunikatu Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 10 kwietnia 2018 w sprawie nauczania drugiego języka obcego na II etapie edukacyjnym, ponieważ już dziś otrzymujemy informacje od dyrektorów szkół podstawowych o planowanych w arkuszach organizacyjnych na rok szkolny 2018/2019 zwolnieniach germanistów.

Apelujemy więc do Pani Minister Edukacji o pilną zmianę aktualnej interpretacji i prosimy o powrót do sytuacji, w której wszelkie tego rodzaju zmiany będą poprzedzane konsultacjami z środowiskami bezpośrednio dotkniętymi tymi zmianami.

Z samorządowym pozdrowieniem

Sekretarz
Śląskie Stowarzyszenie Samorządowe
w Leśnicy
Lukasz Jastrzembski